

V Jornada sobre Violència de Gènere:

Això també és violència de gènere

Dijous, 19 de novembre de 2009, Centre Cultural Bellvitge, L'Hospitalet

V Jornada sobre Violència de Gènere. **AIXÒ TAMBÉ ÉS VIOLÈNCIA DE GÈNERE**

Materials

Índex:

- 1) Sau Giralt, Inma. Les mutilacions genitals femenines
- 2) Adoratrius SICART. Tràfic de dones i violació dels drets humans
- 3) ABITS. Pla per a l'abordatge integral del treball sexual

* [Protocol d'actuació per la prevenció i el tractament de la mutilació genital femenina a la ciutat de l'hospitalet](#)

* [Informe 2008 de l'Observatori de les dones](#)

LES MUTILACIONS GENITALS FEMENINES

Imma Sau Giralt
Pediatra
ABS Sta
Coloma de Farnés

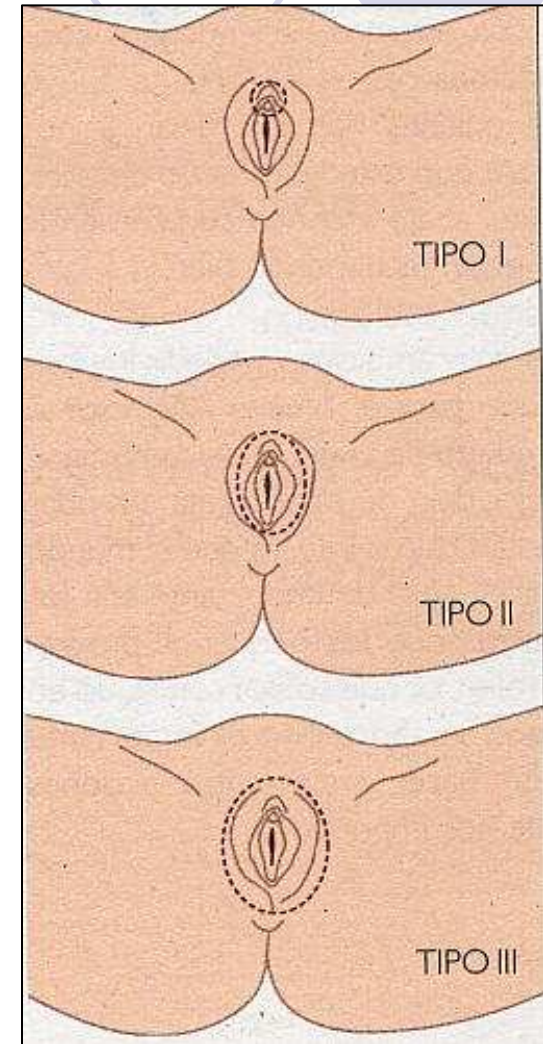
QUE ES UNA MGF?

- La MGF és l'extirpació total o parcial dels òrgans genitals externs de les dones sense cap finalitat terapèutica.
- Es practica en 28 països de l'Àfrica subsahariana i en algunes zones del sud-est asiàtic, Iemen, Malàisia, Indonèsia, Afganistan...
- És la part més visible d'una greu vulneració dels drets elementals d'aquestes nenes i d'aquestes dones .

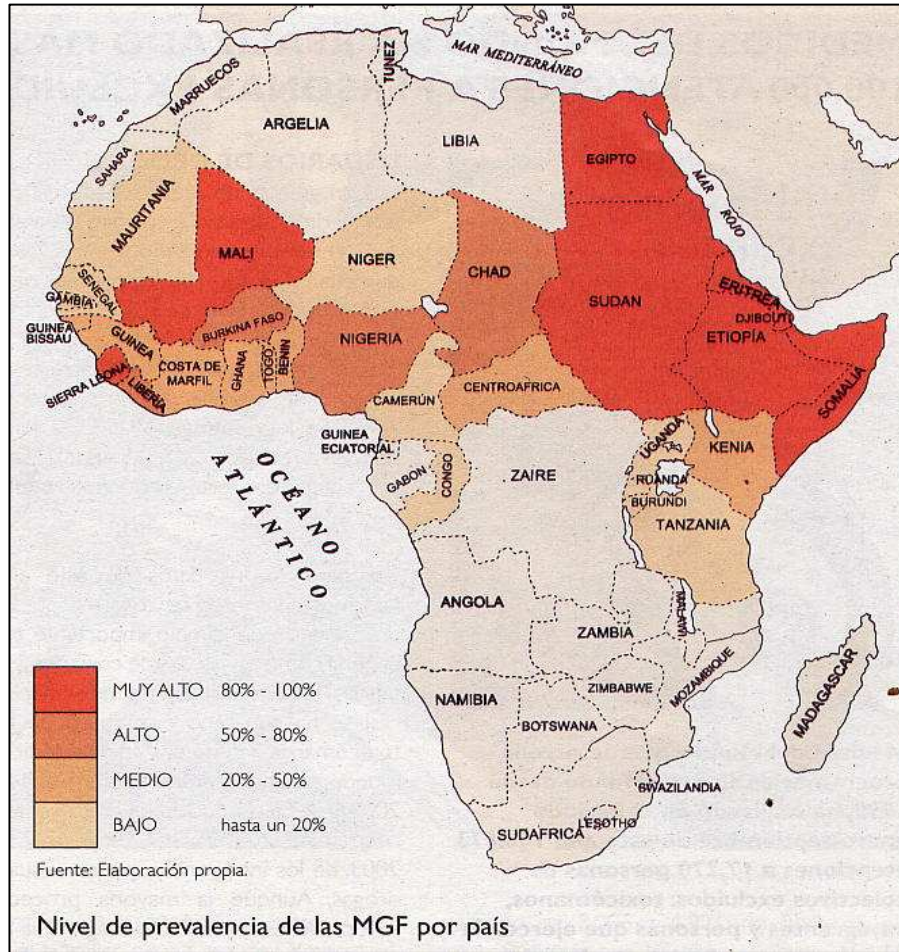

Tipus de MGF

- **Tipus I o CLITORIDECTOMIA:** eliminació del prepuci del clítoris
- **Tipus II o ESCISSIÓ:** ablació del clítoris i dels llavis menors
- **Tipus III o INFIBULACIÓ:** escissió del clítoris i de la totalitat dels llavis menors i majors, suturant ambdós costats de la vulva, deixant un petit forat per a menstruar.

Prevalença de les MGF segons els països

INDONESIA

PROBLEMES MEDICS MGF

- Interessa la detecció i estudi de les complicacions mèdiques de les MGF
- sobretot les de llarg termini ja que generen morbiditat
- El grau de mutilació condiciona el tipus de complicació (+ greu en el tipus III)
- Classificació: la més útil,
 - A curt termini
 - A llarg termini

COMPLICACIONS A CURT TERMINI

- Dolor
- Dany dels teixits adjacents: uretra, vagina, perinè i recte
- Hemorràgia
- Anèmia
- Shock Hipovolèmic (per hemorràgia) amb risc de mort
- Neurogènic (per dolor) amb risc de mort

COMPLICACIONS A CURT TERMINI

- Fractura o luxació d'estructures òssies
- Infeccions locals amb risc de sèpsia
- Fracàs de la cicatrització
- Contagi de malalties infeccioses: Tètanus, VHC, VHB i VIH
- Retenció aguda d'orina (retenció urinària reflexa pel dolor)
- Ansietat (por)

COMPLICACIONS A LLARG TERMINI

- Relacionades amb el tracte urinari: infeccions, retenció d'orina, fístules, prolapses, incontinències urinàries etc...

COMPLICACIONS A LLARG TERMINI

Relacionades amb la zona genital:
sinèquies,
desenvolupament d'una falsa vagina,
fístules, Infeccions pèlviques (Malaltia Inflamatòria Pèlvica)

Alteracions de la menstruació:
dismenorrea,
hematocolps
(retenció de la sang menstrual)

COMPLICACIONS PSICOLÒGIQUES

- Behrendt. Am J Psychiatry 2005; 162: 1000-2
 - 47 dones senegaleses: 23 MGF i 24 no MGF
 - Qüestionari: *Mini International Neuropsychiatric Interview*
 - Resultats:
 - Totes les dones MGF menys una recordaven el dia de la MGF
 - 90%: descrivien sentiments de trauma, horror i dolor sever associats a la MGF
 - 80% patien reexperiències de la MGF
 - No diagnòstic psiquiàtric: 5 (21,7%) MGF vs 23 (95,8%) no MGF
 - 80% dones MGF → Trastorn psiquiàtric → més freqüent: Sdr estrès posttraumàtic (30,4% MGF vs 0% en no MGF)
 - Limitacions estudi: n ↓↓ i dones de nivell educatiu ↑↑

COMPLICACIONS OBSTÈTRIQUES

- Major número de cesàries
- Increment de les complicacions hemorràgiques postpart (hemorràgies per atonia uterina)
- Major número d'esquinçaments
- Estadets hospitalàries més llargues
- Major número d'episiotomies (també en múltiples)
- Major mortalitat abans de l'alta mèdica
(RR = 5,8 MGF II vs no MGF i ajustat per factors de confusió)
- En MGF grau III cal fer una desinfibulació durant l'embaràs o en el moment del part

WHO Study group on female genital mutilation and obstetric outcome.

The Lancet 2006; 367: 1835-41

COMPLICACIONS NEONATALS

- Les MGF, a més posen als nens en situació de risc per:

- Major incidència de baix pes al néixer (< 2.500 g)
- Major número de casos que requereixen reanimació en el postpart immediat amb augment de les Hipòxies Neonatals
- Increment de la mortalitat perinatal
- Major número de pretermes

● S'estima que la pràctica de la MGF provoca entre 10 i 20 morts addicionals per cada 1.000 parts

RESULTATS DE L'ESTUDI OLOT

- n = 214; 40 nenes amb MGF; majoria tipus II
- 10 problemes mèdics en relació a la MGF:
 - cistitis
 - problemes uretrals (inclòs 1 prolapse uretral)
 - incontinència urinària (3 casos)
 - dolor abdominal recurrent (4 casos)
 - sinèquies de llavis majors (1 cas)
- En 2 casos de MGF detectada després del viatge, es va detectar **ansietat** com problema mèdic associat a la MGF
- **INFRADIAGNÒSTIC**

ABORDATGE DE LA MGF

- A nivell COMUNITARI
- A nivell INDIVIDUAL amb cada una de les famílies que atenem a la nostra consulta

LES MGF DINS L'ÀMBIT SANITARI

- La responsabilitat de l'abordatge de les MGF és de **TOTS** els professionals sanitaris: ginecòlegs, llevadores, metges de família, pediatres, infermeria i en el cas de que l'ABS tingui assistent social, també.
- Cada professional té un rol diferent i és imprescindible que cadascú assumeixi la responsabilitat de tractar les MGF com un problema que afecta a la salut de les dones i de les seves filles.

Paper de la llevadora i del ginecòleg

- Explorar
- Registrar
- Sol·lucionar problemes associats a la MGF

PAPER DEL METGE DE FAMÍLIA

- Aptituds per l'abordatge:

- Confidencialitat
- Respecte
- Escolta activa
- Donar informació de manera que es pugui entendre
- No culpar ni amenaçar
- Donar opcions, “solucions” factibles
- Suport emocional

PAPER DEL METGE DE FAMÍLIA

- Quan? i Com?

- Sempre que es justifiqui l'exploració genital de la dona per tal de confirmar que està mutilada i registrar-ho a la seva història clínica (*E-cap: S38.2 Amputació traumàtica dels òrgans genitals externs*)
- Millor plantejar el tema quan es conegui a la dona i qui millor vincle hi hagi establert (relació professional-usuària ferma)
- Cal convidar a parlar-ne:
 - *sé que la circumcisió femenina es practica al teu país, a tu t'ho han fet? Quan t'ho van fer? Ho recordes?*
 - *Què en penses?*
 - *Has pensat mai si voldries que ho fessin a les teves filles?*
 - *Saps que comporta riscos per la salut?*

Respostes

- Solucionar problemes mèdics i quirúrgics
- Molt important: **donar suport emocional.**
- Educació sexual a les adolescents i a les seves parelles
- Explicar la possibilitat de reconstrucció de la zona genital en alguns casos

Una tècnica que restitueix el mal de l'ablació

● El doctor Pere Barri Soldevila, de l'USP Institut Universitari Dexeus, fa tres mesos que ha tornat a Barcelona provinent de París. A l'hospital de Bichat Claude Bernard de la capital francesa ha treballat en una unitat especialitzada a tractar dones a qui s'ha fet una ablació de clitoris. Ara està disposat a posar en pràctica els coneixements adquirits a Barcelona posant-se en contacte amb associacions que treballen amb aquest col·lectiu i, possiblement, impulsant algun tipus de programa de caràcter solidari. D'a-

questa manera, la clínica Dexeus es converteix en l'única de l'Estat amb capacitat de donar un alè d'esperança a les dones a qui, per una tradició ancestral sense sentit en la societat occidental, se'ls ha fet aquesta amputació. Abans de realitzar la intervenció s'han de con-
jugar diferents factors: s'ha de fer una entrevista amb un psicòleg per

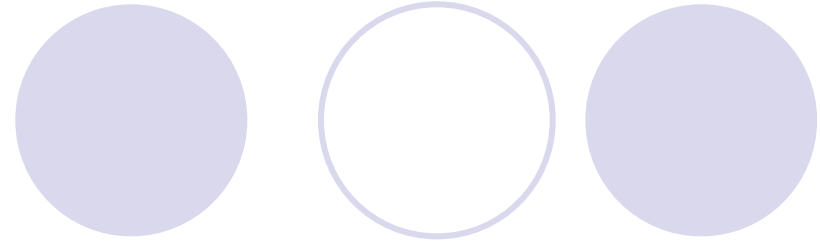
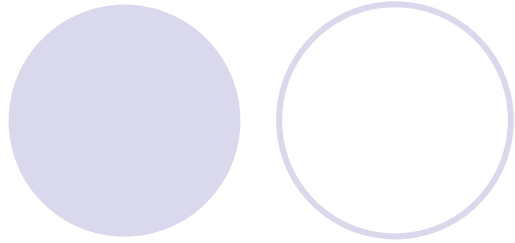
El doctor Pere Barri fotografiat ahir a l'Institut Universitari Dexeus. / ORIOL DURAN

avaluar si la dona realment vol sotmetre's a la intervenció, i també s'ha de certificar que resideix de forma definitiva a Europa ja que si no «al seu país es convertiria en una repudiada perquè estaria molt mal vist que s'hagués fet desaparèixer l'ablació», argumenta Barri. El doctor afirma que «s'ha d'explicar molt bé perquè les pacients no

interpretin que fer-ho va contra la seva cultura». Després de sotmetre's a aquesta intervenció, un 60% de les dones recuperen la funcionalitat de l'aparell genital. La tècnica és útil en ablacions que no hagin estat massa radicals i consisteix a recuperar nervis residuals del clitoris que no hagin quedat afectats en la mutilació.

A LA CONSULTA DE PEDIATRIA

- Hem de tractar el tema de les MGF quan la família ens tingui **confiança**
- Sempre amb **respecte** i **explicant** que tots volem el millor per la **nena**
- En principi no hi ha cap **pare** que vulgui fer mal intencionadament
- Hem de pensar que potser aquesta família no s'havia plantejat **mai** el tema

QUAN? I QUI?

- Quan abans millor
- En la **primera visita** del nou nat o bé en visites posteriors de **control del nen sa**
- Moltes vegades al principi només queda manifesta l'opinió del **pare**
- La **mare** ens donarà la seva opinió molts cops quan l'home no sigui present.

IMPRESOINDIBLE: EXPLORAR

REGISTRAR: E-cap

[illegible]

e-CAP 9.1.0 - Connexió: CAP SANTA COLOMA DE FARNERS IMMA SAU GIRALT OPS\$P416UIAG

slap_print - Recerca d'usuaris

Dades clíniques IT prOves Prescripció Agenda paciEnts vacUnes Catàlegs aLtres ajuda documentació Suport

Dades de l'usuari
Nhcac: 11193
Adreça: CR SANT JOAN 15,
17430 - SANTA COLOMA DI
Tel.: 636555319
UAB: DRA. IMMA
UAB INF: A. RAMIRE
C. UAB: CAP SANT
Hcap informatizad
Servei de salut orig

Ordenar per: ☒ H. Vis. ☐ Cognoms

Mot.no	Rea.	real.	H. Vis.	Nom	Cognom 1	Cognom 2	CIP	T.Vis.	Edat
	☒		08:00	GERARD	VALLS	CASTANER	VACA006070700	4	9 m.
	☒		08:25	ERIC	SOCIAS	LONGAS	SOLO096010100	4	11
							ESLO192051200	4	14
							YAJA104043000	E	35 m.
							YAJA106010700	4	15 m.
							PECA106010800	4	15 m.
							PACA006011100	4	15 m.
							CAJA005082500	C	19 m.
							BACA105053000	C	22 m.
							REMA104112900	U	28 m.
							REMA105120200	U	16 m.
							BEAB004080600	C	32 m.
							MUNU007020100	C	2 m.
							SAJI004020100	C	3
							ATE095100100	U	11
							COMA098090200	C	8
	☒		11:27	IVAN	LAZARO	GUTIERREZ	LAGU006020800	C	14 m.
	☒	NU	11:34	ARNAU	ARCEGA	LOPEZ	ARLO098011100	C	9
	☒		11:41	ALVARO	CARRERA	PEREZ	CAPE005121300	VD	16 m.

usufg100 - Manteniment de comentaris de l'usuari

CIP : YAJA106010700 2 NASS : 17 / 00610124 - 25 NHCAP : 11193
Nom i Cognoms : NYUMA YAFFA JAWUNEH
Comentari 10/05/06 Hem parlat amb l'Adama i no vol MGF. Informat pel proper viatge
La Hulaimatu ho te clarissim.
Falta posar Hep.A. No saben quan viatjarà

Esborrar Guardar Sortir sense guardar

Tipus de recerca
Visites del dia
Agenda PEDE
Nom
Cognoms :
1er
2on
Sexe
CIP
HCAP
UAB

Coment. visita: Actual: 5 Total: 29
Inserir Guardar

Recerca Nova Consulta

Inicio

13:20

e-CAP 9.1.0 - Connexió: CAP SANTA COLOMA DE FARNERS IMMA SAU GIRALT OPS\$P416UIAG

slap_print- Recerca d'usuaris

Dades clíniques iT prOves Prescripció Agenda paciEnts vacUnes Catàlegs aLTres ajuda documentació Suport

Dades de l'usuari
Nhcap: 11596
Adreça: CR MOSSEN BENET 3, 1-
17430 - SANTA COLOMA DI
Tel.: 972877396
UAB: DRA. IMMA
UAB INF: A. RAMIRE
C. UAB: CAP SANT
Hcap informatitzad
Servei de salut orig
Tipus de recerca
Visites del dia
Agenda PEDE
Nom
Cognoms
1er
2on
Sexe
CIP
HCAP
UAB

Ordenar per: ☒ H. Vis. ☐ Cognoms

Mot.no	Rea.	real.	H. Vis.	Nom	Cognom 1	Cognom 2	CIP	T.Vis.	Edat
☒			08:14	PAU	MUNOZ	MUNEZ	MUNU007020100	C	5 m.
☒			08:25	COSMIN IONUT	NEGREA		NEGR094030800	C	13
							PARP1030511GA	C	4
							GRMA101102000	C	5
							JADI101031500	VA15	6
							GRME0060916GA	C	9 m.
							SECA006020600	C	17 m.
							AGNE098062501	C	9
							GARI005111700	VD	19 m.
							GARI104042000	VD	3
							SIKA1070629GA	V	0 m.
							KHGO006122800	E	6 m.
							PECA106010800	4	18 m.
							FEBO005070600	4	24 m.
							JAGA198040200	4	9
							JAJA102112600	4	4
☒			11:55	ALBA-RAMATA	SANOU	SIMPORE	SASI106110900	C	8 m.
☒			12:00	IZAN	PADILLA	JIMENEZ	PAJI0070608GA	P	1 m.
☒			12:02	ORIOL	FERNANDEZ	HIDALGO	FEHI096121800	C	10

Coment. visita:
Actual: 20 Total: 31

Esborrar Guardar Sortir sense guardar

usufg100 - Manteniment de comentaris de l'usuari

CIP : SASI106110900 4 NASS : 17 / 10104598 - 30 NHCAP : 11596
Nom i Cognoms : ALBA-RAMATA SANOU SIMPORE
Comentari
01/07 ja hem parlat de MGF amb la mare i no vol fer-ho, diu que el seu home tampoc: 616520338. Draman.
07/07 Signat document MGF

Esborrar Guardar Sortir sense guardar

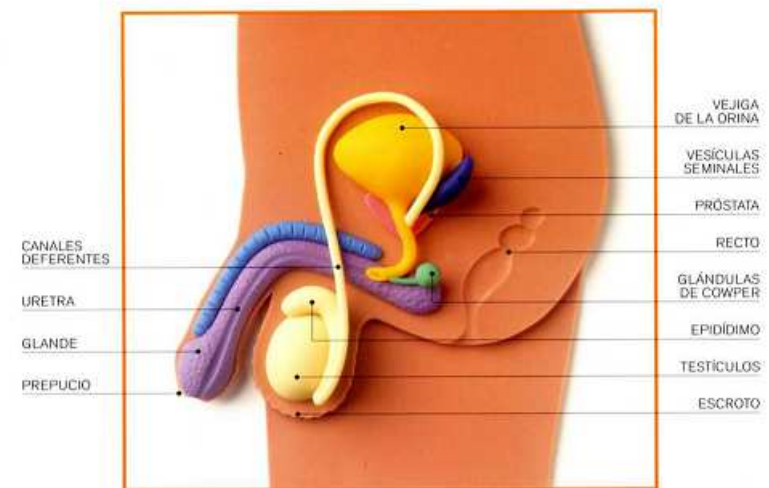
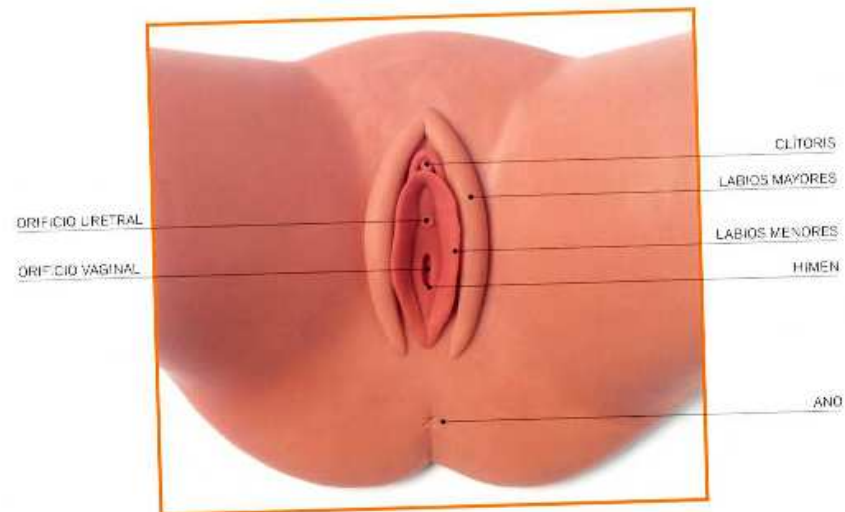
Recerca Nova Consulta

Data	Edat	Pes	Talla	PC	Desenvolupament
------	------	-----	-------	----	-----------------

Programa del nen sa: visites de seguiment (0 a 2 anys)

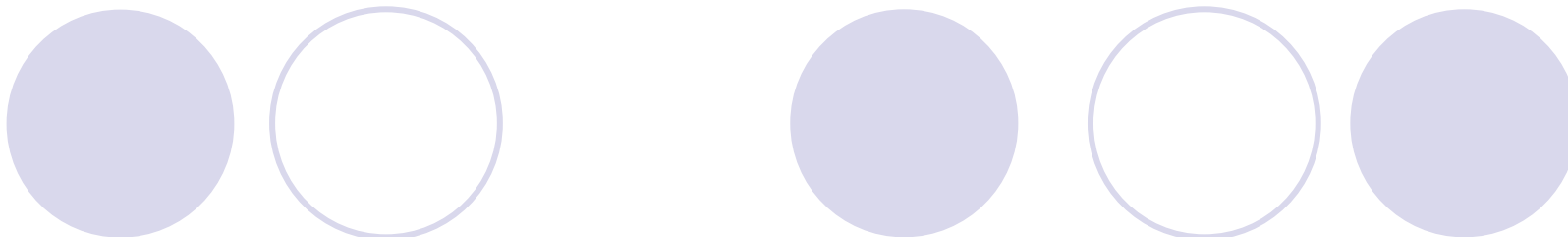
Creixement i desenvolupament

COM EN PARLEM?

Document de compromís, com va sorgir i
quina ha estat la seva evolució natural

..... , nacida en....., es una niña sana que ha seguido los controles sanitarios recomendados.

Se encuentra correctamente vacunada según su edad (los padres disponen de su carné de vacunaciones).

Certifico, además, que sus genitales están íntegros y no presentan ninguna lesión. Se ha informado a la familia de los riesgos médicos y psicológicos que supone la mutilación ritual de los genitales, que se realiza en algunas zonas de su país y del atentado que supone su práctica contra los Derechos Humanos. El Artículo 149 del Código Penal de España considera esta práctica un delito por lesiones y conlleva una pena de prisión entre 6 y 12 años.

Se informa a la familia de las Asociaciones que luchan contra la mutilación de los genitales, ubicadas en el país donde viajan.

Debe volver de revisión a nuestro centro cuando regrese a nuestro país.

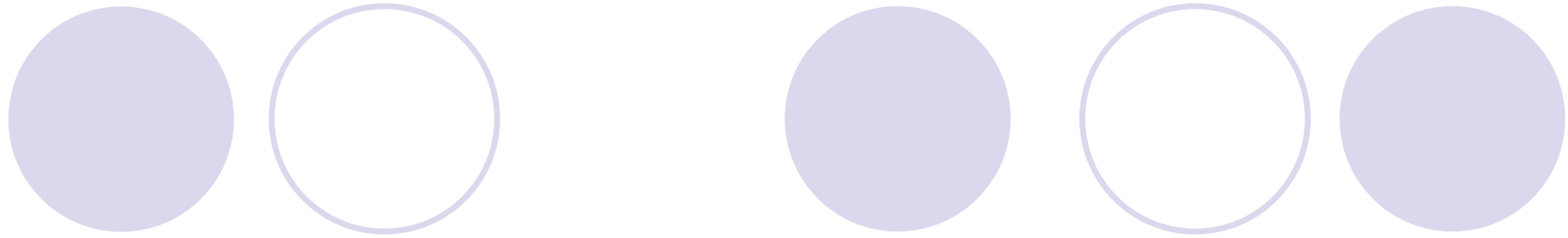
Se recomienda que tome la medicación que se le ha suministrado para prevenir la malaria, hasta un mes después del regreso.

La familia se compromete por escrito a proteger a sus hijas y evitar su mutilación.

Sta. Coloma de Farners (España)

Dra. Imma Sau Giralt
Nº colegiado 2570-4 Girona (España)

El padre o tutor

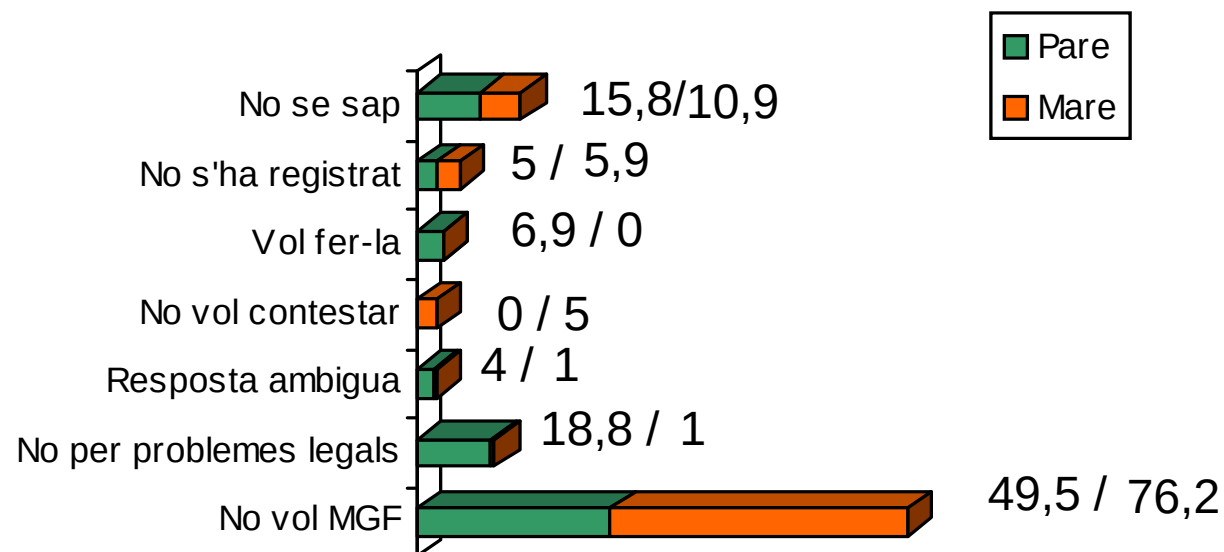
- http://10.80.217.110/intranet_ics/suport-activitat/processos_assistencials/mgf.html

DOCUMENT DE COMPROMÍS

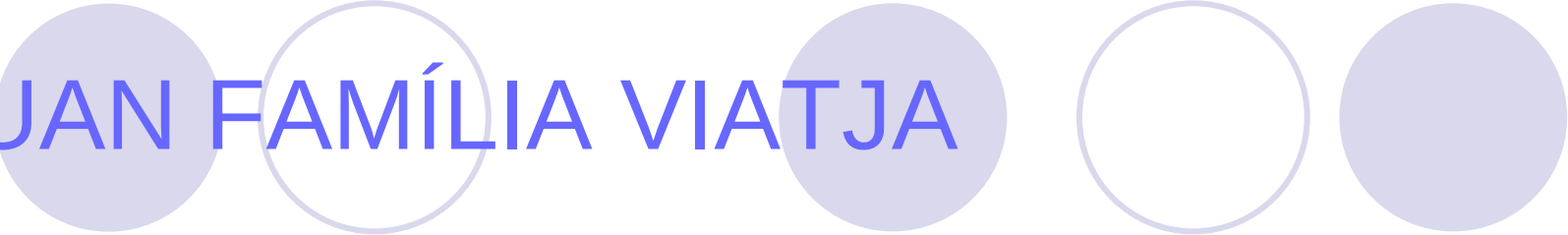
- Les funcions d'aquest document són múltiples: compromís per part dels pares, protecció de la nena, garantia per la mare, aval davant dels familiars...
- És un document privat al que només tenen accés la família i el personal sanitari.

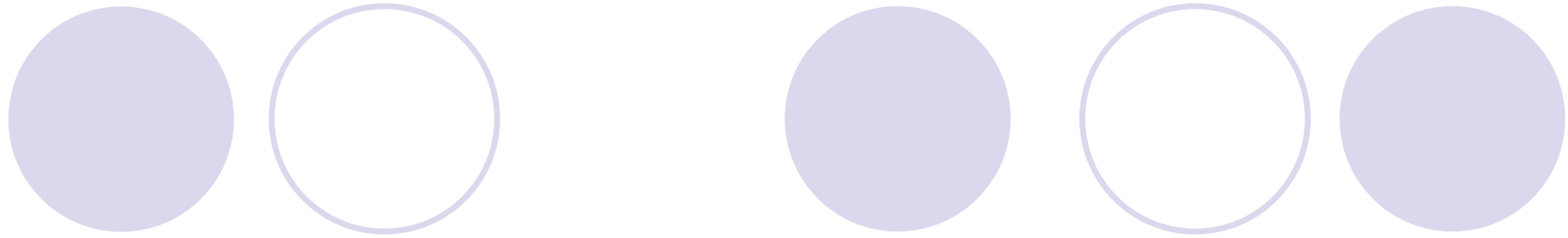
Actitud des pares respecte la MGF

QUAN FAMÍLIA VIATJA

- La situació ideal és que el pediatre ja estigui informat del viatge
- Qualsevol font d'informació s'haurà de tenir en compte: escola, Serveis Socials, centre de vacunes internacionals
- CITAR AL PARE perquè signi el document
- Demanar cita al Centre de Vacunes Internacionals o controlar si ja tenen hora, quan ...

- Visitar als nens per actualitzar vacunes, repassar medicació per malalties cròniques o agudes que es poden presentar durant el viatge, prevenció d'accidents doncs els nens van a un medi que potser desconeixen.
- DEIXAR MOLT CLAR LA NECESSITAT D'UNA VISITA AL PEDIATRE DESPRÉS DEL VIATGE
- **Inhibir-se d'aquesta obligació de protegir les nenes pot tenir conseqüències legals per als professionals**

CODI PENAL:

Capitulo II. De la omisión de los deberes de impedir delitos o de promover su persecución

- Artículo 450

1.El que, pudiendo hacerlo con su intervención inmediata y sin riesgo propio o ajeno, no impidiere la comisión de un delito que afecte a las personas en su vida, integridad o salud, libertad o libertad sexual, será castigado con la pena de prisión de seis meses a dos años si el delito fuera contra la vida, y la multa de seis a veintricuatro meses en los demás casos..

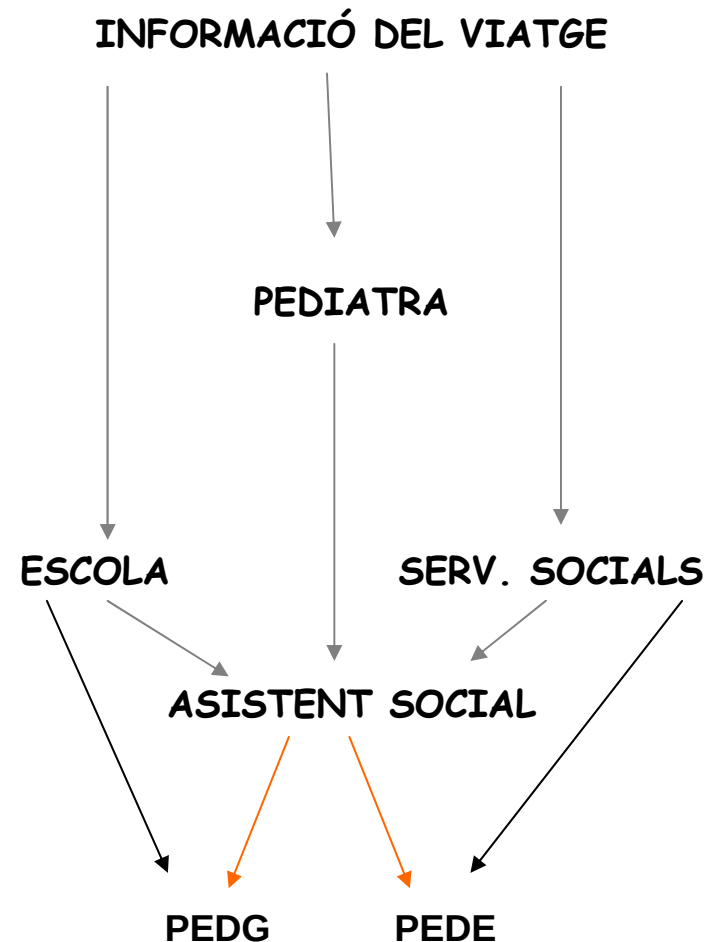
COORDINACIÓ: TAULES LOCALS

- ABS
- ESCOLA
- SERVEIS SOCIALS
- ASSOCIACIONS
- MEDIADORS
- MOSSOS
- JUTGES

Com es realitza la coordinació dels diferents serveis

- Des de les escoles, els Mossos d'Esquadra i serveis socials quan hi ha indicis d'un possible viatge s'envia un mail o bé un fax al treballador social de l'ABS o pediatre encarregat de les MGF de l'ABS
- Si tenim moltes dificultats demanar suport de les associacions o mediadors comunitaris
- Organitzar taules locals

RESULTATS DE LES TAULES

NOM FAMILIA	PAIS ORIGEN	NOMS FILLES	DATA NAIXEMENT	PEDIATRE	DOCUMENT SIGNAT	RISC MGF	RISC MATRIMONI	OBSERVAC.
YAFFA JAWUNEH	GAMBIA Sarajule	FATUMATA	08/09/1996	SAU	PARLAT	NO	SI	4557
		NYUMA	07/01/2006	SAU	PARLAT	NO	NO	11193
		BINTU	30/04/2004	SAU	PARLAT	NO	NO	10842
WAGGAY WAGGEH	GAMBIA Sarajule	FATUMATA	04/09/2006	SAU	FET 03/11/07	NO	NO	11543
SOW	GUINEA Fula	KADIJATOU	01/05/2007	SAU	FET 20/09/07	NO	NO	6639

PREVENCIÓ MGF

- La **millor prevenció** és aquella que ha tractat el tema amb temps i naturalitat i que **no obliga** a prendre mai una mesura coercitiva
- La situació ideal es que els pares n'estiguin ben convençuts
- **No** hi ha cap família que vulgui fer mal a la seva filla, per tant, si hi ha temps, espai i diàleg per poder tractar el tema **no** necessitarem cap mesura judicial

NENA QUE ARRIBA DEL PAÍS D'ORIGEN

- possibles situacions:
 1. No MGF → prevenció futurs viatges
 2. Nascuda a l'Àfrica i MGF → registre i detecció de problemes mèdics; no denúncia ni notificació
 3. Nascuda a Catalunya (UE) i MGF → registre i detecció de problemes mèdics; notificació al jutjat
- En tots els casos: investigar si hi ha germanes o altres parentes amb risc de MGF

CODI PENAL:

Capítulo II. De la omisión de los deberes de impedir delitos o de promover su persecución

- Artículo 408

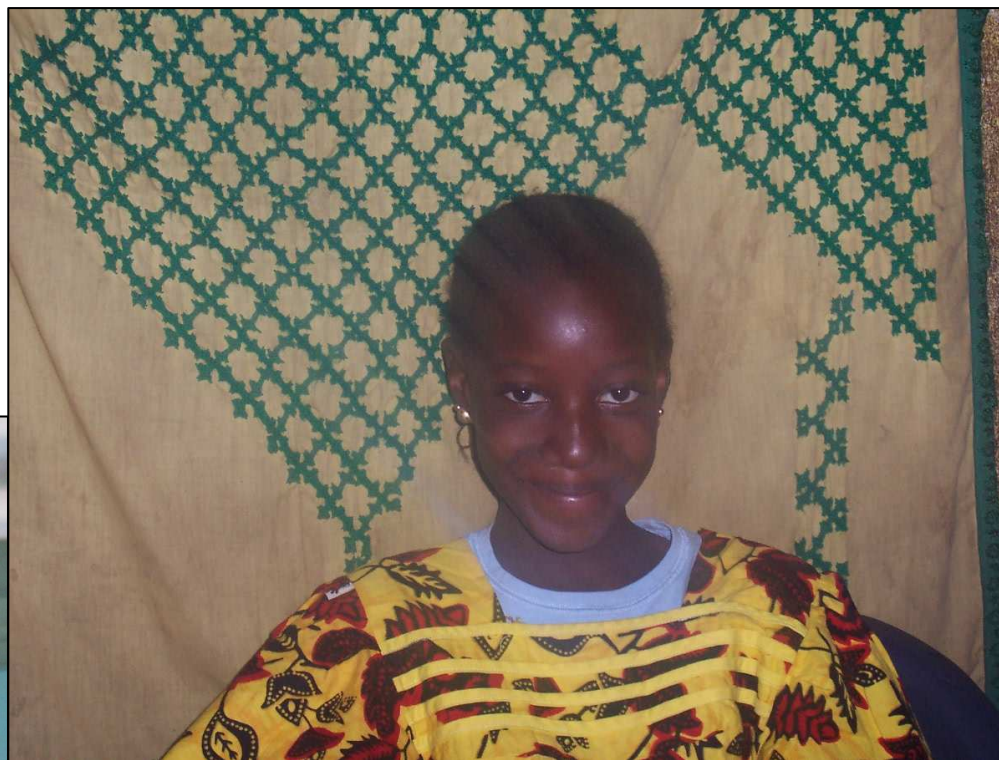
La autoridad o funcionario que, faltando a la obligación de su cargo, dejare intencionadamente de promover la persecución de los delitos de que tenga noticia o de sus responsables, incurrirá en la pena de inhabilitación especial para empleo o cargo público por un tiempo de seis meses a dos años

LES MGF SÓN LA PUNTA DE L'ICEBERG

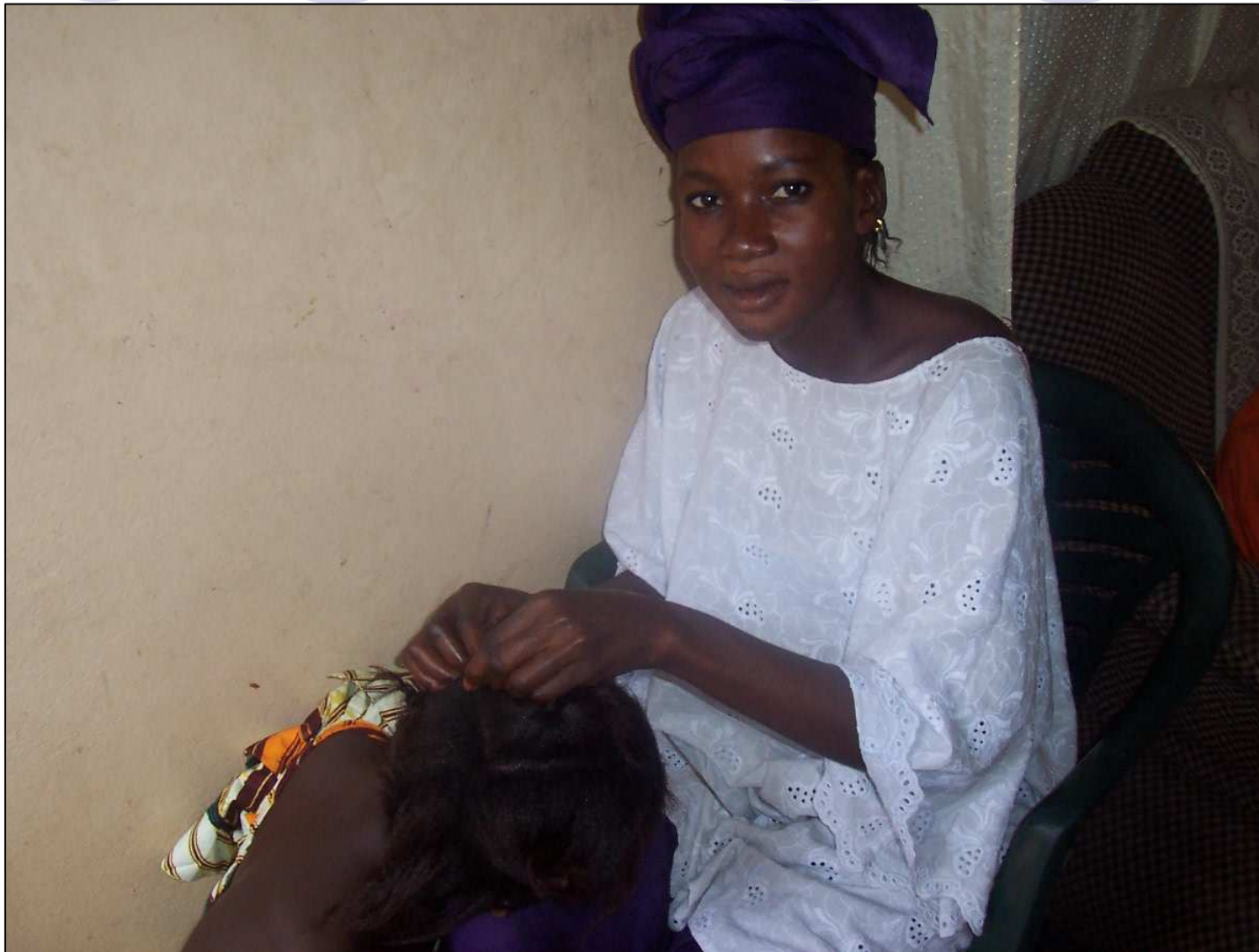

- La vulneració dels drets elementals d'aquestes dones porta a situacions de desempara
- Donar suport a les Associacions que treballen per eradicar les MGF serà el que es reflectirà en el futur de les seves filles

MATRIMONIS FORÇATS

VIATGES SENSE RETORN

FAMILIES SEPARADES

LES DONES LLUITEN

Moltes
associacions de
dones lluiten pels
seus drets: Olot,
Blanes, Lloret,
Banyoles,
Arbúcies.

ASSOCIACIONS ALS PAISOS D'ORIGEN

GAMCOTRAP

Protect the girl child

SHEROINES AGAINST FGM IN THE GAMBIA

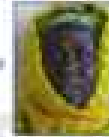
GAMCOTRAP

Protect the girl child

ABDUL KADIR
Jiffrang LRR

ABDUL KADIR
Jiffrang LRR

ABDUL KADIR
Jiffrang LRR

ABDUL KADIR
Jiffrang LRR

ABDUL KADIR
Jiffrang LRR

AJA KARAFANDING FURE
Jiffrang LRR

ABDUL KADIR
Jiffrang LRR

ABDUL KADIR
Jiffrang LRR

ABDUL KADIR
Jiffrang LRR

ABDUL KADIR
Jiffrang LRR

ABDUL KADIR
Jiffrang LRR

ABDUL KADIR
Jiffrang LRR

ABDUL KADIR
Jiffrang LRR

ABDUL KADIR
Jiffrang LRR

ABDUL KADIR
Jiffrang LRR

We the Circumcisers of the Gambia representing our various communities have solemnly declared to the world and in particular The Gambia that we have stopped the practice of FGM in our various communities.

We have over the years received information on women's health and have acquired knowledge about the effects of FGM on sexual and reproductive health rights and the rights of the child.

Having been empowered with the right information, we hereby publicly declare that we shall never involve ourselves in the practice of FGM.

We take leadership and responsibility in protecting the best interest of the girl child.

Protect the girl child

PER LA SEVA DIGNITAT

PEL DRET A DEDICIR

PER PODER PARTICIPAR

PEL DRET A L'ESCOLARITZACIÓ

PEL DRET A GESTIONAR ELS SEUS PROPIS RECURSOS

PEL DRET A LA SALUT: anticoncepció,
cesàries gratuïtes, igualtat d'oportunitats..

Madame Diallo Adama Diakité: Être femme est un faveur et non un handicap. Si un sexe doit être fier, c'est bien le féminin...

“Las mujeres deben luchar en dos frentes: el de la opresión islámica contra las mujeres y el de la tolerancia estimulada por el sentimiento de culpa de los progresistas partidarios del multiculturalismo”

Seyran Ates, abogada de origen turco.

El País, 5 febrero 2006

GRÀCIES PER LA VOSTRA ATENCIÓ

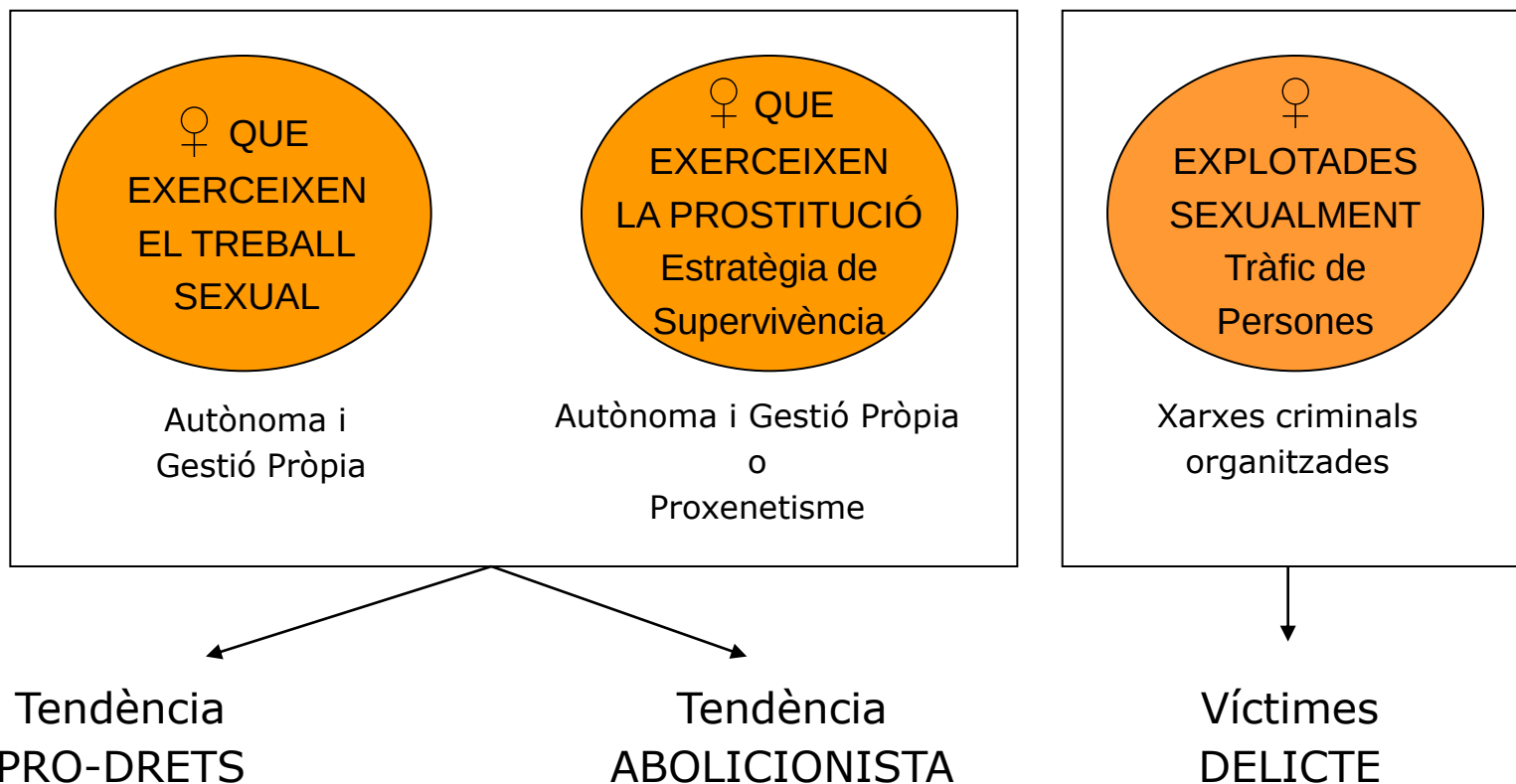
TRÀFIC **DE DONES**

**I VIOLACIÓ
DELS DRETS
HUMANS**

Diferents realitats: Treball Sexual/Prostitució/Trata

PROSTITUCIÓ FEMENINA

Diferents realitats: Migració / Tràfic il·lícit / Trata

MIGRACIÓ

- Voluntarietat en viatjar
- Sense coacció o violència
- Situació regular
- Activitat econòmica en qualsevol sector

TRÀFIC IL·LÍCIT

- Facilitar l'entrada al país a canvi de diners (deute)
- Voluntarietat en viatjar
- Sense coacció o violència
- Situació irregular
- Activitat econòmica en qualsevol sector (economia submergida)

TRATA

- *"Captació, el transport, el trasllat, l'acollida o la recepció de persones,*
- Voluntarietat en viatjar
- *Recurrent a l'amenaça o l'ús de la força o altres formes de coacció, el rapte, al frau, l'engany, l'abús de poder o d'una situació de vulnerabilitat o la concessió o recepció de pagaments o beneficis per obtenir el consentiment d'una persona que tingui autoritat sobre l'altra, amb fins d'explotació...*
- Situació regular o irregular
- *Inclourà l'explotació de la prostitució aliena o altres formes d'explotació sexual, treballs o serveis forçats, esclavitud o pràctiques anàlogues a l'esclavitud, la servitud o l'extracció d'òrgans".*

Trata de personas

En l'any 2000, el Protocol de les Nacions Unides per Prevenir, Reprimir i Sancionar la Trata de Persones, especialment Dones i Nens va recollir per primera vegada una **definició** sobre la trata de persones consensuada internacionalment, firmat i ratificat per l'estat espanyol, entrant en vigor el 25 de desembre de 2003.

"La captació, el transport, el trasllat, l'acollida o la recepció de persones, recurrent a l'amenaça o l'ús de la força o altres formes de coacció, el rapte, al frau, l'engany, l'abús de poder o d'una situació de vulnerabilitat o la concessió o recepció de pagaments o beneficis per obtenir el consentiment d'una persona que tingui autoritat sobre l'altra, amb fins d'explotació... Inclourà l'explotació de la prostitució aliena o altres formes d'explotació sexual, treballs o serveis forçats, esclavitud o pràctiques anàlogues a l'esclavitud, la servitud o l'extracció d'òrgans".

Elements claus

- **Captació, engany i trasllat de la persona**
 - Tipus de feina
 - Condicions de treball
 - Temps
- **Ús de la violència i/o amenaces**
- **Continuació del lucre al país de destí amb el treball de la dona** (explotació, treballs forçats, esclavitud, servitud o extracció d'òrgans)

Trata de Personas i DDHH

DRETS HUMANS VULNERATS	VIOLACIONS DRETS HUMANS
Dret a la vida i a la seguretat Dret a la dignitat de la persona Dret a la integritat física Prohibició de tràfic cruel, inhumà o degradant	Amenaces Agressions sexuals Violència física i psíquica Condicions de vida inhumanes Denegació d'accés a la salut
Llibertat de moviment	Confinament Segrest Control Persecució
Prohibició d'esclavitud Servitud per deutes Treball forçat o obligatori	Privació capacitat d'escollir i controlar la seva vida
Drets laborals (salari i remuneració, condicions de treball justes, dret al descans)	Condicions de treball enganyoses i abusives No retribució pel treball Sense dret al descans

Marc Legal

INTERNACIONAL

- Protocolo de Naciones Unidas para Prevenir, Reprimir y Sancionar la Trata de Personas
- Convenio del Consejo de Europa sobre la lucha contra la Trata de Seres Humanos.

ESTATAL

- Llei Orgànica 4/2000, d'11 de gener, sobre drets i llibertats dels estrangers a Espanya (art 59)
- Plan Integral de Lucha contra la Trata de Seres Humanos con fines de Explotación Sexual

AUTONÒMIC

- Llei 5/2008 del 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista
- Pla de polítiques de dones del govern de la Generalitat de Catalunya 2008-2011

LOCAL

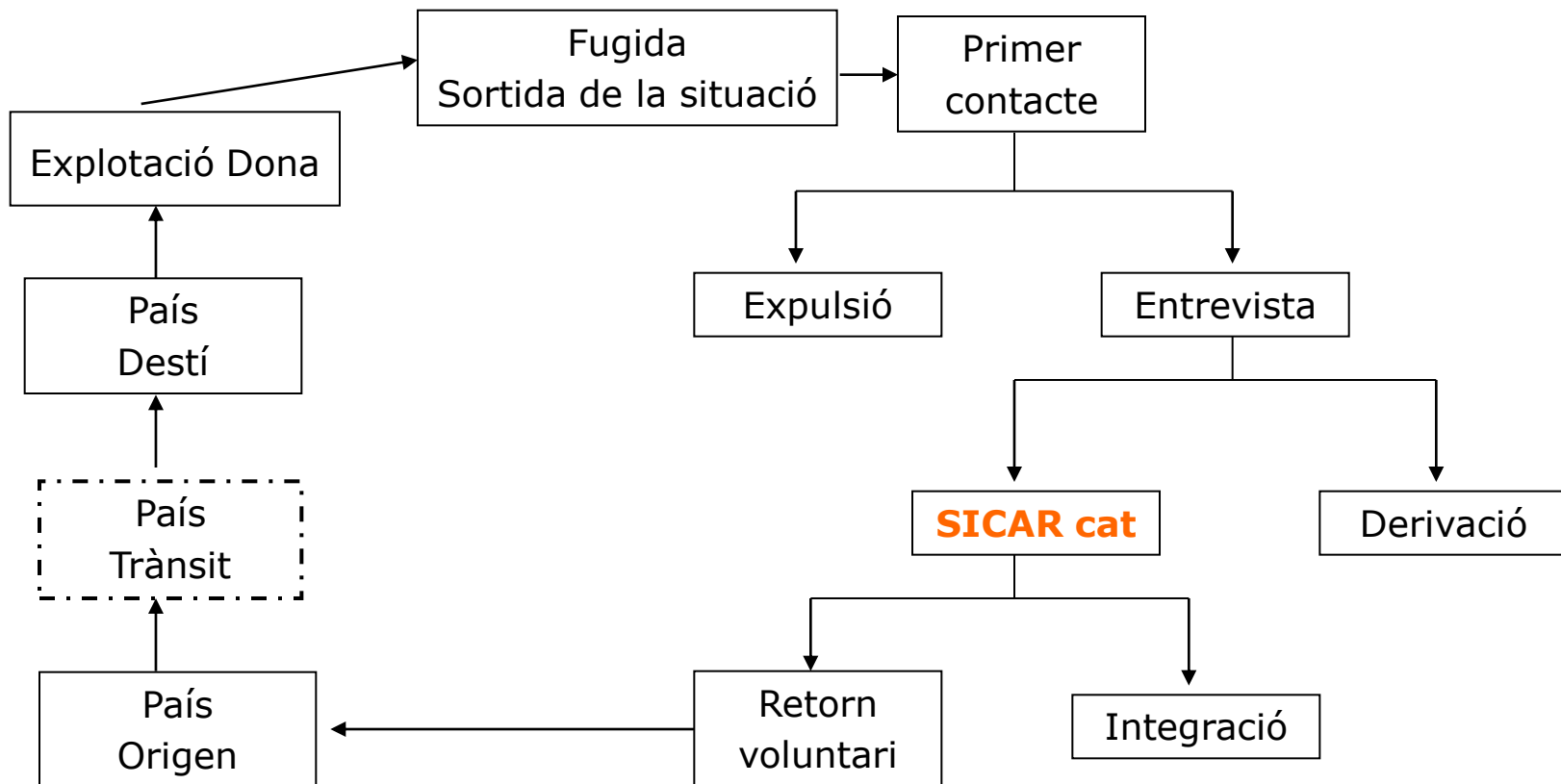
- Pla per a l'abordatge integral del Treball Sexual (BCN)

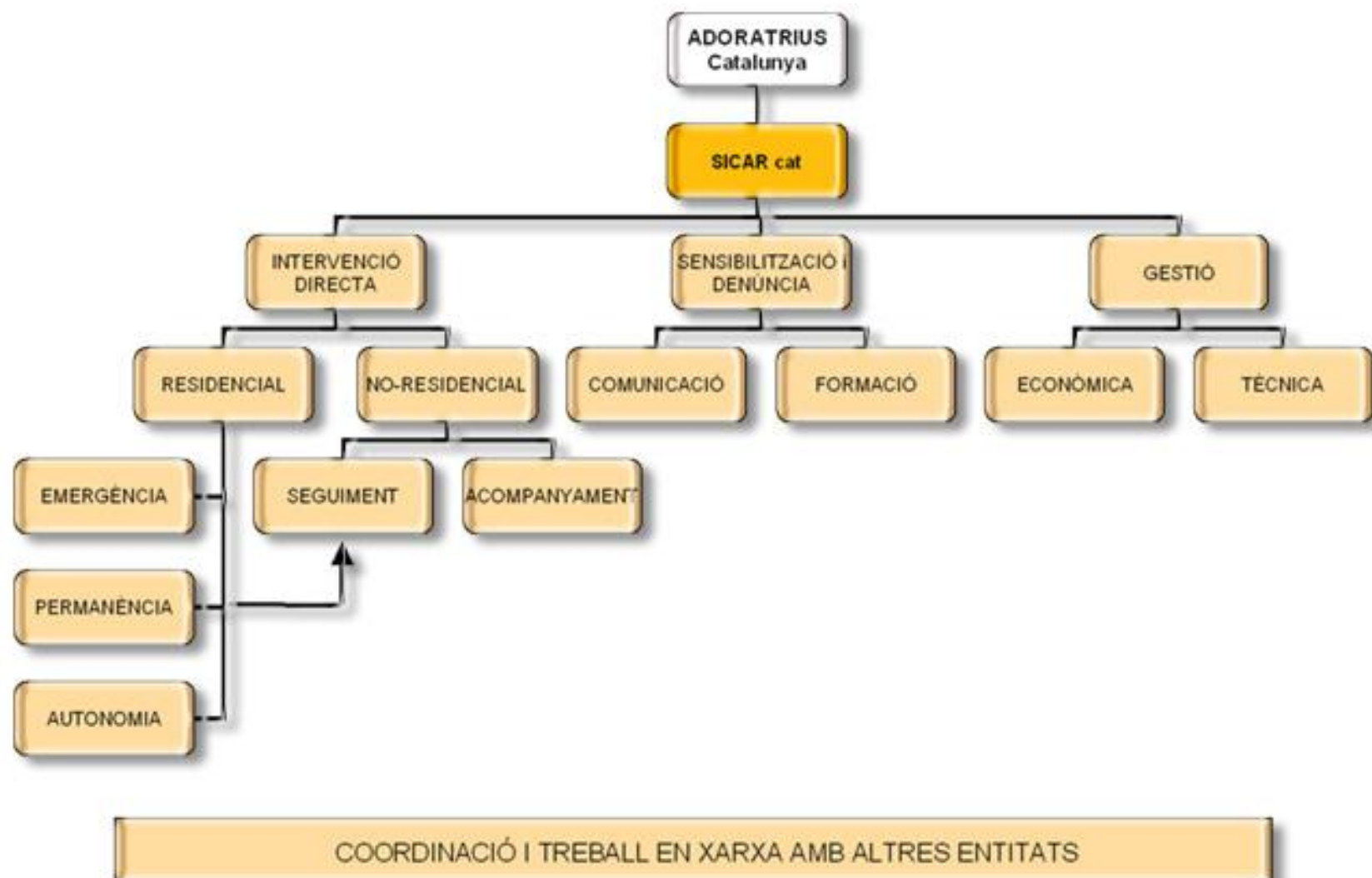
Intervenció Integral adreçada a Dones Víctimes de la Trata de Persones amb finalitats d'Explotació Sexual

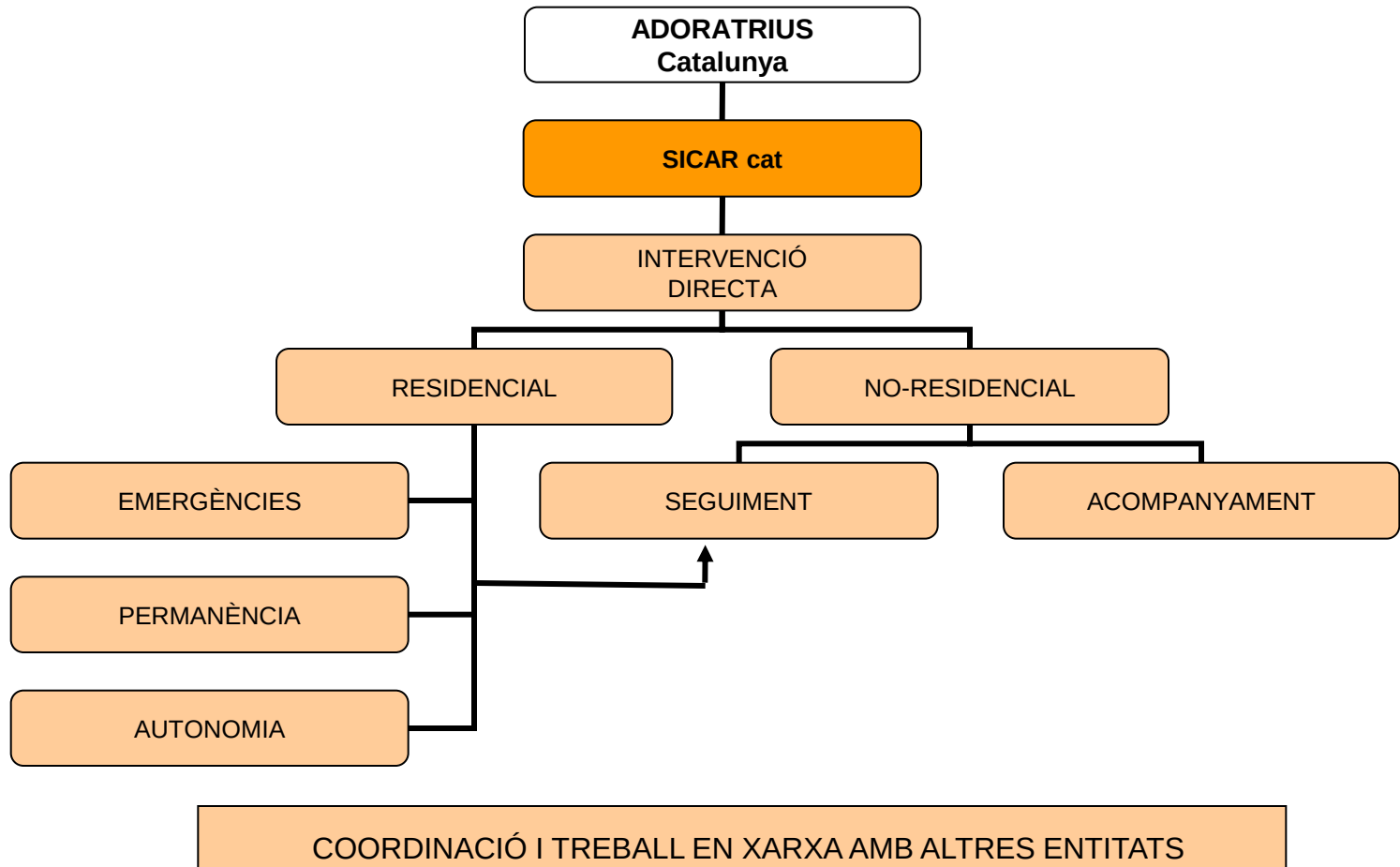
La Ruta

SICAR cat

Àrea Intervenció Directa

Necessitats de la Dona

- **ALLOTJAMENT**
- **SEGURETAT**
- **PROTECCIÓ**
- **COBERTURA NEC. BÀSIQUES**
- **RETORN**
- **ATENCIÓ JURÍDICA**
- **ATENCIÓ PSICOLÒGICA**
- **ATENCIÓ MÈDICA**
- **INSERCIÓ SOCIOLABORAL**

Protecció i Seguretat

- ‡ **Anonimat adreces del projecte**
- ‡ **Estudi de la situació de risc**
- ‡ **Seguretat de la seva família**
- ‡ **Contacte amb la policia i autoritats judicials**
- ‡ **Llei de protecció de testimonis**

Allotjament i Cobertura necessitats bàsiques

 Alimentació **Descans** **Vestuari** **Transport** **Comunicació amb la família** **Ocupació del temps**

Suport per al Retorn

- ✈ **Tramitació de documentació necessària**
- ✈ **Contacte amb autoritats policials i judicials**
- ✈ **Coordinació amb programes de retorn**
- ✈ **Coordinació amb el país d'origen**

Atenció Jurídica

- ⚡ **Facilitar la presa de decisions de la dona**
- ⚡ **Donar suport als processos de regularització administrativa de les dones**
- ⚡ **Donar suport a la dona en l'efectiu exercici dels seus drets en el procés penal**

Atenció Mèdica i Psicològica

🚑 **Revisió mèdica urgent**

🏠 **Tramitar l'accés al sistema sanitari**

🏠 **Mediació sociosanitària**

🧑 **Teràpia individual**

🧑 **Dinàmiques de grup**

Suport Inserció Sociolaboral

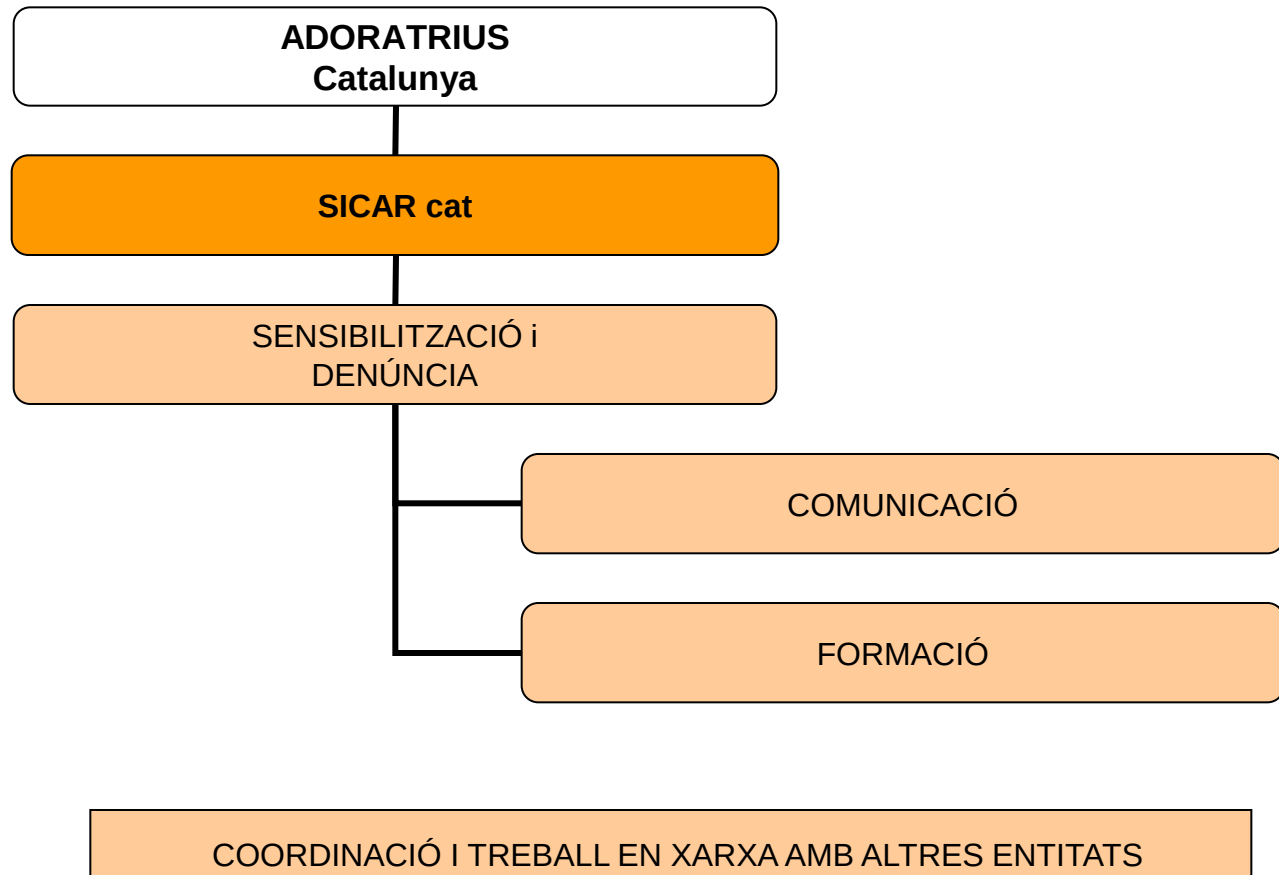
- **Aprenentatge de l'idioma**
- **Treball d'habilitats socials i hàbits laborals**
- **Assistència a cursos**
- **Assistència a serveis d'ocupació laboral**
- **Contacte amb empreses i borses de treball**

Criteris d'admissió i derivació

- El fet de denunciar la seva situació no serà condició per a l'ingrés al projecte (encara que se li explicarà a la dona els beneficis i perjudicis que li comportaria fer-ho).
- Les admissions es poden fer amb caràcter d'urgència.
- Quan la dona sigui derivada per alguns servei/recurs, aquest facilitarà un informe social.
- Previ a l'ingrés s'efectuarà una entrevista personal fora de les dependències del projecte (quan sigui possible).
- Dona amb absència de pertorbacions mentals greus i un mínim de condicions mentals i afectives suficients per poder viure en grup i assumir una implicació en el seu procés.
- Acceptació per part de la dona de les normes i responsabilitats que s'exigeixen des del programa ; així com preservar l'anonimat del recurs.

Àrea Sensibilització i Denúncia

Comunicació

- Web www.adoratrius.cat
- Revista *VEUS* contra el tràfic de dones
- **Avaluació d'impacte** *Evaluación de impacto: Mujeres víctimas de la trata de personas atendidas en el periodo 2000/2005. ¿Dónde están?*
- Campanyes on-line
- **Exposició fotogràfica** *Tràfic de Dones i Violació dels Drets Humans*
- Maleta pedagògica
- Mitjans de comunicació

Formació

- Formació interna
- Formació externa

Xarxa Catalana sobre Tràfic de Persones

- La idea de crear la Xarxa Catalana parteix de dos punts referencials (Projecte ENaT, European Network against Trafficking, i la Red Española de lucha contra la trata activa des del 2006)
- Primera reunió en Maig del 2008
- Necessitat de la Xarxa?
 - Per a coordinar actuacions entre els agents implicats, incidir en polítiques de caràcter autonòmic, millorar l'assistència i la protecció de les víctimes del tràfic de persones.
 - Necessitat territorial.
 - Crear una intel·ligència territorial per a posar en comú els coneixements en l'àmbit de la lluita contra el tràfic d'éssers humans.

Reflexió...

Detectar una víctima de violència és un compromís ètic.

Acompanyar-la en la recerca d'una solució
resulta una tasca delicada i rellevant.

Donar-li un millor servei fa pròpia una causa transformadora:
participar en la restitució de la seva llibertat
i els seus drets humans.

Graciela B. Ferreira

JUNTS i JUNTES en el 2009

amb les dones víctimes del tràfic de persones
transformant les xarxes d'exploació en xarxes humanes de solidaritat

Adoratius

SICAR cat

abits

**agència per a
l'abordatge integral
del treball sexual**

Context de creació del Pla

L'Ajuntament de Barcelona, a través de la Regidoria de Dona i Igualtat d'Oportunitats, i en virtut de l'article 41.3 de l'Ordenança per fomentar i garantir la convivència cívica, aprovada pel Plenari Municipal de 23 de desembre de 2005, crea el *Pla per a l'Abordatge Integral del Treball Sexual*.

El Pla va ser aprovat pel Ple Municipal a l'abril del 2006.

El Pla per a l'Abordatge Integral del Treball Sexual preveu:

- Atendre les demandes socials de les treballadores sexuals.
- Coordinar les actuacions, institucionals i comunitàries, dirigides a les treballadores sexuals.
- Evitar que l'oferiment de serveis sexuals a la via pública afecti la convivència ciutadana i es pugui atendre a les persones que realitzin aquestes activitats.
- Garantir la seguretat de les treballadores sexuals.

El PLA engloba:

- El Servei d'Atenció i Mediació al carrer (ABITS)
- Plaques al recurs de protecció per víctimes de trata.SICAR.CAT
- Creació dels pisos Pont.
- El Dispositiu Integral de Recol·locació Laboral a la Fundació SURT.
- Ajuts econòmics d' urgència del Pla, d' ABITS i al recurs Àmbit Dona.
- Curs F.O. Auxiliar de geriatria a l' entitat Lloc de la Dona.
- Programa PASSIR. Atenció ginecològica sense cita prèvia.

Creació de la Taula Tècnica

- Formada per entitats i institucions que treballin amb el col·lectiu.
- Amb l' objectiu d' establir objectius comuns, sistematitzar l' intervenció, tractar temes actuals,propostes d' accions

Servei d'atenció i Mediació al carrer

El Servei d'Atenció i Mediació del Pla per a l'Abordatge Integral del Treball Sexual és un *servei públic municipal especialitzat en l'atenció a dones treballadores sexuals en general, i específicament les que treballen a la via pública.*

Servei d'atenció i Mediació al carrer. Objectius (1)

1. ***Detectar de les necessitats*** de les dones que exerceixen el Treball Sexual.
2. ***Realitzar intervencions mediadores*** en cas de conflicte que impliqui les dones que exerceixen el Treball Sexual.
3. ***Elaborar una cartera de recursos*** dirigida a les dones i específicament, a les dones que exerceixen el Treball Sexual.
4. ***Informar sobre tràmits.***

Servei d'atenció i Mediació al carrer. Objectius (i 2)

5. ***Donar suport a les dones que entren en contacte amb nous recursos*** de la xarxa d'atenció i recol·locació.
6. ***Informar la Direcció de Dona*** de l'Ajuntament de Barcelona de forma continuada.
7. ***Realitzar una coordinació i una acció mediatadora amb tots els agents implicats*** en la intervenció amb les dones que exerceixen el Treball Sexual (associacions, veïns, serveis d'ordre públic, etc.).

Servei d'atenció i Mediació al carrer

El servei està format per una treballadora social, tres educadores, una psicòloga i una agent de salut. Els telèfons d'atenció són: 900.72.22.00 i el 677.51.71.66.

El Servei fa atenció integral, informa i facilita material preventiu.

L'horari del Servei és dilluns de 09h a 20h i de dimarts a divendres de 09h a 02.00 hores.

Destinatàries del servei

- Dones que vulguin seguir exercint el treball sexual
- Dones que vulguin fer un canvi de feina
- Dones que estiguin en situació de trata

Servei d'atenció i Mediació al carrer. Prestacions (1)

- ***Atenció integral per a persones que exerceixen el treball sexual a Barcelona***, i específicament a aquelles que utilitzen la via pública per negociar intercanvi de serveis sexuals remunerats.
- ***Informació sobre recursos i serveis específics de la ciutat*** que poden donar resposta a les seves demandes i necessitats particulars.
- ***Accés a la resta de recursos específics del dispositiu municipals*** que calgui en funció de les necessitats i de l'evolució de cada situació.

Servei d'atenció i Mediació al carrer. Prestacions (2)

- ***Acompanyament de la usuària*** en el cas que sigui necessari.
- ***Promoció i/o col·laboració en el desenvolupament d'estratègies i programes preventius i de sensibilització*** encaminades a aconseguir la millorar de les condicions de les treballadores sexuals.
- ***Recerca aplicada per a la identificació de prioritats, metodologies d'intervenció més eficients*** i efectivitat del servei en canvis positius obtinguts i la seva perdurabilitat.

Servei d'atenció i Mediació al carrer. Prestacions (3)

- **Assessorament a recursos.**
- **Sensibilització als professionals.**
- **Formació a Guardia Urbana.**

Localització de la intervenció del Servei d'Atenció i Mediació

La ***intervenció*** es realitza al barri del Raval de

Barcelona al ***districte de Ciutat Vella*** des del 2006.

A mitjans del 2008 es van començar a fer prospeccions un cop al mes a la zona de Rambles i des del juny del 2009 es fan dues prospeccions setmanals a la zona de Raval i Rambles (nit) i dues a la zona de Sant Martí (meridiana, glòries, ciutadella)

Dispositiu Integral per a la Recol·locació Laboral de Treballadores Sexuals

El programa DIR/TS és una proposta pilot.

Està dissenyat amb l'objectiu
d'atendre, anualment,

20 dones treballadores sexuals que hagin pres la
decisió voluntària de recol·locar-se laboralment, optant
a una ocupació reconeguda formalment.

El programa dura 10 mesos.

Té una beca salari per sostenir el procés.

Dispositiu Integral per a la Recol·locació Laboral de Treballadores Sexuals

Objectius en l'àmbit del disseny i desenvolupament del projecte Professional

- Facilitar el disseny personalitzat del projecte professional
- Possibilitar el desenvolupament de la seva competència professional
- Afavorir la conciliació de la participació a l'itinerari i de la seva vida personal
- Facilitar informació i possibilitar la derivació en cas de detecció de dones que hagin pogut patir violència

Dispositiu Integral per a la Recol·locació Laboral de Treballadores Sexuels

El programa DIR/TS inclou:

- **Itineraris personalitzats a partir de la definició i execució de projecte professional** (per la qual cosa es disposa d'un menú d'Accions d'Orientació laboral, d'Accions de Capacitació tècnica, d'Accions de Capacitació instrumental bàsica i d'Accions d'entrenament de competències transversals).
- **Acompanyament personalitzat.**

Dispositiu Integral per a la Recol·locació Laboral de Treballadores Sexuais

- **Gestió d'ofertes laborals**
(emparellament oferta-candidata).
- **Borsa d'empreses col.laboradores.**
- **Aula de recerca de feina.**
- **Servei d'assessorament legal.**
- **Servei de gestoria.**
- **Mediació intercultural.**
- **Servei de tramitació de la prestació**

ACCIONS PARAL·LELES A BARCELONA

- Cursos d' Agent de Salut a Metges del Món.
- Cursos Bola de Neu- ETS realitzat per ABD.
- Cursos d' empoderament i violència de gènere a Àmbit Dona.
- Formació i recerca de feina per a dones sense PR/PT.
- Conveni de targetes sanitàries sense padró.
- Padró sense domicili.
- Participació al grup ACCEM –Creació de la xarxa catalana en contra la trata.
- Participació al grup Prostitució i Sida del Departament de Salut.

DIFICULTATS

La dependència emocional de parella.

- Operacions policials. Pressió policial. Mitjans de comunicació.
- Les fets a la via pública afecten a tot el col·lectiu i a l'intervenció educativa.
- Impossibilitat de tramitar passaports a les víctimes de trata .
- No aplicació del Protocol de Palerm i el Plan Nacional en contra de la Trata.
- Condemnes “lleus” per els proxentes (2-3 anys com a màxim).
- Transformació de les xarxes de prostitució.(proxeneta-parella)
- Falta d' alternatives formatives per a les dones sense PR/PT.
- Estigma social.
- Absència d' espais perquè les dones puguin exercir el treball sexual amb seguretat i que no afecti a la convivència.